

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Fredagen, den 24 Maji, 1771.

Slutet af N:o 20.

På Kungens Skrif-bord fan jag en ecritoire af besynnerlig invention: den är af massigt silfwer, och föreställer en Romersk colonne, hvars spets och architrave finnes afbruten och nedfallen, och detta stycket utgör bläckhornet: det öfriga af columnen är penne-sodret: en hop andra ruiner formera sand-dosan, m. m. Vid foten af columnen ligga wetskaperna allegorice föreställda i Orphei harpa, i en mask, en fleut, m. m. hwarmed, utan twifwel, Poesien, Musiquen, Mythologien, föreställas, m. m. Fältet däromkring är med rosor beströdt. Detta stycket skal hafwa waret ämnat at göras af gulb, och stänkas till Turkiske Rejsaren, igenom des Ambassadeur Aemet Effendi, som för et par år sedan sig här uppehöll; men då Konungen ändrade sit beslut, har stycket blifwett gjordt endast af silfwer, til Konungens egen tjenst, och är, til större deken, af en Swenskt Guldarbetare Graf, i Berlin, försärdigadt.

Wid utgången ur Slottet åt trågården blef jag warse wid foten af en statue til wänster de 4 grassstenar, hwarunder Konungens hundar, som för några år sedan aflidet, hwila. Grassstenarna hafwa ingen widare Inscription än allenast de aflidnas namn, hwilka i lifstiden woro Alcmena, Thisbe, Phillis och Biges, hwilket sista namn utan twifwel skal wara det Engelska bitche. Til desse hundars historia hörer, at de, år 1745, i bataillen wid Sorau, blefwo gjorde til frigsfångar af General Esterhazy, och icke förr, än lång tid därefter, återgifne: at de icke waret i barbariska händer, wittnade, wid återkomsten, deras hull: Konungen såges dock waret mer belåten, om dessa djur blifwet mindre wälplågade.

Jag gjorde ännu en tour i trågården, och up-täckte det Japanska Palatset, som i sig sjelf intet annat är, än et lusthus; men et lusthus hwaraf icke många låra wara til i werlden: där omkring woro ock några kostliga grupper i marmor, hwaraf i synnerhet en fiskare, med sin nät, för-tjenar all förundran.

Altonen kom, och jag gick hem: den öfriga tiden passerades i sällskap med en Herr Prediger, som berättade mig med hwad omsorg han i 20 år planterat mulbärs-trän, på sin ort, utan belöning.

Den 7 Maji war jag redan ute kl. 5 om morgonen, och gjorde en tour kring staden, som är omgifwen med en mur, och garnerad med skilsmakter så tätt, at jag tror de allenast stå 20 steg från
från

från hvarandra: ändamålet däraf är, at hindra rymning, som ingenstädes är öfligare än i Preussiska trupperne: man föregifwer ordsaken wara, at capitulationer ej hållas, at soldaten beständigt blifwer fatiguerad med exercering, och ofta hårdt handterad, och änteligen at han icke har til underhåll mer än 6 groschen i 5 dagar, samt bröd, hwilket han säges icke kunna äta.

Emellan 6 och 7 war jag ute på exerceringsplatsen, en fjerdedels mil ifrån staden: man passerar en lång brygga: äfwen här utom är ganska angenämt. Jag war icke wälkommen, förr än man började skjuta i halt och marche pelotons och bataillons wis, och fastän här sågs eld ur flera 100 musquetter, war det dock såsom et stott allenast. Jag trodde mig se Kungen och Kron-Prinsen til häst, hwilken senare, hwar dag i Person, commenderar sit Regimente; men wid ingången til staden san jag mig bedragen; emedan jag då mötte första bataillonem af Kungens Gardie, som kom tillbaka ifrån en annan exercitie-plats. Denne bataillon är det skönaste folk, man i werlden wil se, ej allenast stort, men äfwen så skönt, at man måste leta efter så wakra karlar: deras blå uniform med silfwer-tresser ganska rikt borderad, gör, at hwar man ser ut som Öfwer-Officerare. Bak efter denna truppen red Konungen med flere andre Herrar; men som jag icke kände honom, manquerade jag äfwen min skyldighet at hälsa. Ingen ting förut osedt kan undfly Konungens öga: Han såg mig an, som en

främmande på orten, och fickade straxt' en Officerare til mig, som sade: Der König hat mich befohlen zu fragen, wer Sie wäret, mein Herr! Hvarpå jag sade namnet och mit Fädernesland. Han adresserade sig til mig med mycken höflighet, och jag hade ingen ting håldre önskat, än at han äfwen hast i befallning, at föra mig för Konungen; men Konungen i Preussen är en Ahasverus; Esters 4: 11.

Jag gick ut at se nya Slottet, som Konungen låtet bygga ej långt från Sans Souci, hvars belägenhet och environner äro sådana, at man med stål kan säga, at det är deplacerat: det är för öfrigt en vast byggnad, som måste kosta många millioner Riksd. Annu är ingen ting mera färdigt, än en liten flygel, som är omringad af moderna målade gråstens statuer. Konungen såges med första skola flytta därin: apartementerna äro icke meublerade, men guld är icke spart: samliga äro målade gula med silfver, hwilket gör en ståtelig effect, och de öfriga gröna med guld. Taket af denna flygel krönes af en liten dome, som har på toppen en förgylt falk, med utslagna wingar, och i stålning at willa flyga bort. Arbetet påskyndas, efter Konungen dör af otålighet, at så flytta därin. Jag såg aldrig så många arbetare på en gång i rörelse. Medan för slottet arbetas på en hop Colossaliska statuer, hvarmed taket på stora Slottet kommer at garneras; ibland de redan färdiga woro Mars, Bellona, Hercules, m. fl.

Efter at hafwa besedt mig sedermæra något i Staden, gjorde jag mig færdig, at til kl. 12 resa af med Journalieren, hwilket ock skedde. Resan til Berlin föreföll mig så mycket fortare och angenämare, som jag fick et artigtt sällskap af en Mamsell Verdion, et Fruntimmer, som har oändelig mycken lecture, språk-kunnoghet och insigt i flera wetenskaper, af hwilka ingen behagar hånne mer, efter at hafwa läst Des Cartes, Leibniz, Newton och Wolff, ån Mathematique och den djupaste Metaphysique. Hon är en Eleve af den lärde, men nu mera aflidne Eller, Kungens förste Archiater. Jag wände ryggen til det angenäma Potsdam, och kom til Berlin kl. 6 efter middagen; twånne mycket närliggande orter, men, så til Inwånarnes seder, som andra omständigheter, ganska olika, och så skilda ifrån hwar andra, at ingen ting kan wara mera olift.

Inpromtu toid Ostindiska Skeppets hemkomst
i går.

Prins Gustaf hastar hem och oß owäntad gläder,
Just när Kung GUSTAF up på Swenska Thronen
träder:

Wälkommen sälla Skepp, som skynda til wår strand,
At båda det wår Kung satt Foten på! Sit Land.
Så många höllor ej din föl fått genomfara,
Som hjertan skola nu wår Kung til mötes wara.

Ost. Indiska Compagniets Skepp Prins Gustaf fört af Herr Cap. J. Selle, anlände lyckeligen i går eller den 23 dennes här på reddan.

Gotheborgske Wexel-Coursen.

Den 18 och 22 Maji.

Lond.	63½	- -	- - - -	D. R:mt.
Amst.	- - - -	- -	59	M. R:mt.
Hamb.	- - - -	- -	- - - -	M. R:mt.

Rundgdresser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Wallgatans Rote. Tisdagen Kongsgatans Rote. Onsdagen Kyrkogatans Rote. Torsdagen Drottninggatans Rote.

Nästkommande Fredag, eller den 31 dennes, som är den Andre Bönedagen, hopsamlas efter wanligheten den Allernädigst bewiljade Collecten för Herrar Collega här i Scholan. Herr Comenius, en gammal trägen och trogen Scholä-Verjent, som i flera år rönt, med et öm hjerta, detta hederwårda BorgerSkapets ynnest, i synnerhet wid de wanliga Collecters insamlande, torde nu, då han för sista gången, wid detta tillfället, såsom utnämnd Conrector här wid Scholan, få en dubbel börda på sit hjerta, och en mångfaldig Tylldighet at tacka för mycket godt.

Gisswes Respective Wederbörande tilkänna, atlott-sedlar med Planer uti det Stralsundska och tilförene intimerade lotteriet, kunna nu erhållas

hållas hos underteknad Collecteur til och med den 28de nästinstundande Junii, til ifta Classens dragning, som ofelbart kommer at ske den 15 nästkommande Julii, emot erläggande af 1 Mark 8 Schilling Lybsk, eller 4 specie Serstykrar p. Mark, eller ock, i brist därpå, 1 Dal. Rmt p. Piece. Skolandes för öfrigt i rättan tid förkunnas, när Lottsedlarne för de öfriga 3ne Dragningarne ankomma: och finnes på hwarje Dragningens lott-sedel utfatt, när appellationen bör ske til näst påföljande Clas, emedan betalning för alla Classerne på en gång ej får emottagas enligt Lotteriedirectionens förordnande, hwilket är til Lott-egares desto mera säkerhet och förmån: ty ehuru det sker, måste hwarje gång lott-sedlarne ingifwas til ombytning eller appellering, och således är det mycket beqwämligare at betala för hwarje Clas särskilt, enligt intimation, hwarwid ej så mycket risqueras, i fall lott-egare skulle uteblifwa til råta appellations-tiden, som likafult bör ske, om därsöre betales på en gång igenom alla Classerna eller särskilt; emedan nya lotter utgifwas för hwarje Clas, emot den förra Classens lottsedlars återlemnande.

Utr. M. Valtinsson.

Nästkommande Måndag, som är den 27 i denne Månad, behagade samtelige Framlidne Herr Carsten Gayens Borgenärer, insinna sig på Rådhus-källaren uti Lång-kamaren kl. 3 efter middagen; til at emottaga och quittera den
utdel-

utdelning, som efter Massans beskaffenhet nu utfalla kan: då ock repartitionen kan öfver ses och med tilhörige Handlingar jämsföras, samt i öfrigt öfverens kommas om de än utestående Tuldens indrifnande: blifwandes äfwen härmedelst påmint, at den uteblifwande får åtnögas med hwad de närwarande då bestuta.

Bästa sort Ungelsta potatoes, nyligen inkomna, finnas til köps hos Herr Rob. Crofwall i Masthugget, emot 12 Dal. S:mt tunnan.

Danke-mästaren Herr E. G. Norrcroff, som, flera gånger förut, til nöges betjent denna Stadens ungdom med information uti dansande, tänker uppehålla sig någon tid här i Götheborg, och under den samma wil på samma sätt och emot billigt pris betjena dem som det åskunda, antingen uti des logie på Tre Kemare, eller utomgård.

Hos Herr Goldbeck på Kyrkogate-hörnet, nära wid hamnen, är en behållen spannemåls-wind, och et, eller 2ne öfverrum at genast emot hyra tiltrådas.

Swänne rum, tjenliga för en Ungkarl, äro lediga at straxt tiltrådas, mera munteligen.

Äfwen finnas sal och kamare på Kungsgatan, med eller utan meubler, at, på några Månader så tiltrådas: närmare underrättelse munteligen.

Qwarnstenar af aldrabästa sorten, finnes til köps hos Herr D. G. Strömstedt, wid Åkerström, hwarest dessa stenar ock äro liggande.

